

Některé zvláštnosti použití raketových vojsk ve střetném sražení

Podplukovník Miroslav Vítěk

Střetné sražení začne údery raketových vojsk, jejichž velký dosah umožňuje ničit hlavní síly nepřítele na velkou hloubku, to znamená ještě před tím, než dojde k jejich střetnutí s našimi pozemními silami. Již z toho je vidět, jakou úlohu budou hrát raketová vojska ve střetném sražení.

Úspěch vojsk bude záviset kromě jiného na organizaci hlubokého a nepřetržitého průzkumu, na reálném předvídání vývoje situace, na rychlosti rozvinutí, přípravě úderu a na rozhodném jeho provedení.

Hlavní úkol ve střetném sražení je předejít nepřítele v jaderných úderech, v rozvinutí jeho hlavních sil, získat iniciativu a vnutit nepříteli svoji vůli a v krátké době zničit jeho hlavní uskupení.

Základním principem použití raketových vojsk ve střetném sražení jsou překvapivé a předstihující hromadné, skupinové a jednotlivé údery v součinnosti s údery letectva a prostředky nadřízeného velitelství na zbraně hromadného ničení nepřítele a jeho hlavní uskupení pozemních vojsk, a to jak v prostorech soustředění, tak při jejich přesunech, rozvinování nebo ve výchozím postavení k útoku.

Ke střetnému sražení nedojde neočekávaně — je předurčováno celkovým vývojem situace. Při jeho organizaci je však třeba počítat s některými zvláštnostmi, které budou ovlivňovat činnost raketových vojsk. K nejhlavějším z nich patří:

- časové omezení celkové činnosti raketových vojsk,
- složitost organizace a vedení průzkumu,
- krátká doba platnosti zjištěných souřadnic cílů vzhledem k rychle se měnící situaci,
- nepřipravenost prostorů bojového rozmístění raketových vojsk,
- zkrácené časové normy na rozvinování a zaujímání prostorů palebných postavení.

S těmito zvláštnostmi musí počítat každý velitel i štáb a včas přijmout taková opatření, která částečně anebo úplně vyloučí vliv těchto zvláštností na činnost raketových vojsk. Hlavní opatření mohou být tato:

- pečlivá organizace a vedení průzkumu,
- účelné učlenění bojové sestavy raketových vojsk,
- začlenění raketových vojsk do pochodové sestavy tak, aby bylo zabezpečeno rychlé jejich rozvinování a tím možnost ničit nepřítele ve velké hloubce,
- dobře organizované spojení a velení,

— příprava prostorů bojového rozmístění na předpokládaných čarách rozvinutí,

— včas organizovaný přísun a zabezpečení jadernou municí.

Průzkum v útočném pásmu a zejména v předpokládaném prostoru střetnutí organizuje front a armáda. Ve prospěch raketových vojsk provádí průzkum dělostřelecké průzkumné letectvo. Zde je důležité včas zjistit přípravy nepřítele k zahájení přesunu záloh. Čím dříve dá průzkum konkrétní údaje o cílech vykonavatelům, tzn. raketovému vojsku a letectvu, tím výhodnější budou podmínky pro vlastní vojska ke střetnému sražení. Jaderné údery na nepřítele, který je ještě v prostoru soustředění, znamenají v každém případě velkou ztrátu pro nepřítele a tím výhodu pro nás.

Cíle pro jaderné údery určuje vševojskový velitel.

Operačně taktické rakety budou ve střetném sražení plnit tyto hlavní úkoly:

1. Ničit prostředky jaderného napadení nepřítele, a to:

— letouny — nosiče na letištích,

— řízené střely typu REDSTONE, PERSHING, CORPORAL, SERGEANT, MATA-DOR, MACE, a to jak v palebném postavení, tak v prostorech soustředění (někdy i na přesunu).

2. Ničit prostředky PVO nepřítele (NIKE HERKULES, NIKE AJAX, HAWK) zejména ty, které brání v činnosti našemu letectvu.

3. Ničit raketové základny, sklady jaderné munice a místa technické přípravy jaderných náplní.

4. Ničit operační a bližší strategické zálohy nepřítele s cílem nedopustit jejich spojení s 1. sledem.

5. Znemožnit práci zásobovacích stanic (základů), důležitých železničních uzlů, přístavů a jiných důležitých objektů operačního týlu nepřítele.

Taktické rakety budou plnit zpravidla tyto úkoly:

1. Ničit taktické prostředky jaderného napadení nepřítele v palebném postavení a v prostorech soustředění.

2. Ničit jednotky divizí 1. sledu s důrazem na tankové prapory (brigádní skupení) hlavně na čáře jejich rozvinování do bojových sestav.

3. Ničit velitelská stanoviště divizí (bojových skupení) a spojovací uzly.

4. Ničit prostředky PVO nepřítele, zejména blíže rozmístěné baterie HAWK, bránící v přeletu a činnosti našemu letectvu.

5. Narušovat práci vojskového týlu a ničit nejdůležitější jeho objekty.

Hlavní část všech úderů půjde na vojska nepřítele postupující do boku našich sil nebo působící na směru postupu našich hlavních sil.

Velmi často budou jak taktické, tak i operačně taktické rakety provádět jednotlivé jaderné údery na nepřátelská vojska na směrech činnosti našich předsunutých odřadů.

Bojová sestava raketových vojsk ve střetném sražení se zpravidla nebude lišit od bojové sestavy za normální bojové činnosti. Prostory bojového rozmístění volíme na vzdálenost do 10 km pro taktické rakety a na vzdálenost 30—50 km pro operačně taktické rakety.

Při řešení pochodové sestavy vojsk je nutné věnovat zvláštní pozornost začlenění raketových vojsk do pochodové sestavy a jejich ochraně. Zde je důležité řešit např. počet os pro přesun raketové brigády, jak přesunovat odpalovací

zařízení (zda po vlastním chodu anebo na podvalnicích), kde přesunout rakety a bojové hlavice atd. Za přesunu s předvídáním střetného sražení je výhodné přesunovat raketovou brigádu po dvou osách, vzhledem k zachování větší manévrovosti, menší zranitelnosti a zabezpečení rychlejšího rozvinování a zaujetí bojové sestavy. Otázka mít či nemít odpalovací zařízení přímo v proudech bude v mnohém záviset na délce přesunu, na celkové situaci na frontě a ještě na celé řadě jiných skutečností. Na jedné straně je výhodné mít odpalovací zařízení přímo v proudu, neboť je zabezpečeno jejich rychlé rozvinutí a příprava k úderu, na druhé straně se tím však značně zpomaluje rychlost přesunu. Proto musí štáb raketového vojska a dělostřelectva důkladně zvážit, co je v dané situaci výhodnější.

Přípravu předpokládaných prostorů rozvinování raketových útvarů organizuje štáb raketových vojsk a dělostřelectva.

Musí zabezpečit výhodné rozmístění všech prvků bojové sestavy, široký manévr, ženijní vybudování a topograficko-geodetické připojení palebných postavení. Hlavní část těchto prací se uskutečňuje až po obdržení nařízení k rozvinutí.

Důležitou úlohu zde hraje i včasné zabezpečení raketových vojsk jadernou municí. Je výhodné mít co největší počet raket přímo na odpalovacích zařízeních a zbytek na přepravnících v jednotkách technického zabezpečení raketových vojsk, poněvadž v průběhu střetného sražení se velmi rychle mění situace, což přímo ovlivňuje přísun a doplňování materiálu všeho druhu.

Rakety — nosiče a bojové hlavice je nejučelnější přisunovat v průběhu střetného sražení letecky, zejména vrtulníky.

Jakmile vševojskový štáb získá zprávy o nepříteli, okamžitě je vyhodnotí a navrhuje veliteli řešení, s jehož výsledkem jsou seznámeni všichni náčelníci druhů vojsk a služeb, tj. i náčelník raketového vojska a dělostřelectva, který musí být připraven kdykoli informovat vševojskového velitele:

- o úkolech raketových vojsk nadřízeného velitele,
- o úkolech vlastních raketových vojsk a celkovém zámyslu ke zničení nepřitele ve střetném sražení,
- o konkrétních cílech pro hromadný úder a způsobech boje s jadernými zbraněmi nepřitele,
- o stupni připravenosti raketových vojsk a jejich možnostech úderu (kdy, kam, kolik a jakých úderů),
- o plánovaných prostorech bojového rozmístění, způsobu jejich směn a budování,
- o organizaci přemísťování v průběhu sražení a plánovaném manévru,
- o organizaci vyčleňování pohotovostních jednotek,
- o organizaci spojení a velení raketovým vojskům.

Ke střetnému sražení tedy dochází se zahájením jaderných úderů raketovým vojskem. Střetné sražení může být zahájeno hromadným jaderným úderem anebo nejdříve jednotlivými a skupinovými jadernými údery, které budou narůstat až do hromadného jaderného úderu. O tom, kdy bude proveden hromadný jaderný úder, rozhodne nadřízené velitelství na základě zpráv průzkumu. V každém případě však bude mít hromadný úder rozhodující vliv na celé střetné sražení. Bude-li dostatek konkrétních údajů o cílech, kdy nepřítel bude ještě v prostorech soustředění, může úspěšný hromadný úder mít za následek, že nepřítel se zrekne

střetného sražení. Tato varianta je skutečně ideální a pravděpodobně by se uskutečnila jen ve zvlášť pro nás příznivých podmínkách. Ve většině případů k střetnému sražení skutečně dojde, poněvadž se závčas nepodaří našemu průzkumu odhalit všechny přípravy nepřítele k střetnému sražení. Ničit nepřítele na přesunu je méně účinné a neekonomické. Na přesunujícího se nepřítele je výhodné plánovat pouze ty jaderné úder, které nám zabezpečí potřebné časové zdržení nepřítele a vlastním vojskům umožní včas se rozvinout na výhodné terénní čáře. Za této situace je účelnější hromadný jaderný úder až na rozvinujícího se nepřítele.

Hromadný úder na hlavní uskupení vojsk nepřítele na hlavním směru se provádí především na prostředky jaderného napadení nepřítele. Po jaderném úderu vojska dokončují zničení nepřítele a rychle postupují do hloubky jeho sestavy. Úkolem předsunutých odřadů je využít účinků jaderných úderů a rozhodnou činností ničit nezasažené pochodové proudy a ovládnout výhodné terénní čáry, které zabezpečí rozvinutí našich hlavních sil.

V případě, že po úspěšném hromadném jaderném úderu nepřítel se vzdá aktivní činnosti a povede boj na zdrženou nebo se bude snažit přejít na výhodné terénní čáry do obrany, musí vlastní průzkum tyto úmysly nepřítele zjistit včas, abychom mohli jeho záměry zmařit. V tomto případě jsou výhodnější **jednotlivé jaderné úder** na jeho prostředky jaderného napadení, které zaujímají nová palebná postavení k podpoře boje pozemních vojsk a **skupinové úder** na pozemní síly, zejména na tankové jednotky, které brání v postupu našich vojsk.

Úspěšné střetné sražení se neobejde bez použití vzdušného výsadku. Zabezpečit úspěšné vysazení a podpořit boj výsadku bude jeden z hlavních úkolů raketového vojska v této fázi bojové činnosti. K zabezpečení vysazení výsadku je nutné především jadernými úder, zničit nepřítele přesunujícího se k prostoru vysazení. V tomto období bude zvlášť důležité ničit stíhací letectvo nepřítele na letištích, odkud může zasáhnout proti výsadku a dále prostředky jeho PVO, zejména baterie HAWK, NIKE HERKULES nebo NIKE AJAX, které mohou působit na směru letu výsadku. V době vysazení výsadku je nutné raketovými jadernými úder, zničit ty prostředky jaderného napadení nepřítele, které mohou proti němu působit. Nejčastěji to bude taktické letectvo (letouny — nosiče) na letištích a dále operačně taktické prostředky jaderného napadení, jako např. RS typu CORPORAL, REDSTONE, SERGEANT atd. V této fázi budeme ničit jadernými úder, také vojska nepřítele přesunutá nebo přisunující se ke zničení výsadku. Použití vzdušných výsadků ve střetném sražení je složitý problém a vyžaduje celou řadu opatření a zvlášť dobře organizovanou součinnost jak mezi raketovým vojskem a výsadkem, tak i mezi raketovým vojskem, letectvem a pozemními silami.

Zvlášť důležitou úlohu musí sehrát raketové vojsko v situaci, kdy nás nepřítel předešel v rozvinutí ke střetnému sražení. V této fázi bojové činnosti, zvláště půjde-li o střetné sražení v průběhu operace, dojde často k situaci, že raketové útvary (svazky) neuspějí zaujmout původně plánované prostory bojového rozmístění a budou nuceny zaujmout neplánované prostory bojového rozmístění. Hlavní jejich úkol bude ničit zejména ZHN nepřítele na směru hlavního úderu a jeho bližší zálohy. Taktické rakety podle svých možností budou ničit i vojska prvního sledu nepřítele s dodržením bezpečnostní hranice pro vlastní vojska.

Za výhodných povětrnostních podmínek můžeme v tomto případě jednotlivými pozemními jadernými údery zabránit příchodu hlubokých záloh nepřítele, zvláště na bocích směru hlavního úderu.

Jakmile vlastní vojska se soustředí na určených směrech a začnou se rozvíjet, zahájí raketové vojsko hromadný jaderný úder na hlavní uskupení pozemních vojsk nepřítele s důrazem na jeho prostředky jaderného napadení, prostředky protivzdušné obrany a místa velení. Na hromadném jaderném úderu a na síle odvetných opatření nepřítele bude záležet další osud bojové činnosti. Obyčejně jedna ze stran se musí vzdát útočné činnosti a dočasně přejít k soustředování nových sil pro další útočnou činnost. Naši snahou musí být zabránit nepříteli i v této činnosti.

Ke střetnému sražení může dojít také při protiúderech (protiztečích) nepřítele. Z toho vyplývá úkol ničit jeho protiúderné uskupení.

Raketová vojska mohou ničit tato uskupení ještě daleko dříve než útočící vojska s nimi vejdou do bezprostředního dotyku. To ovšem závisí na řadě skutečností, především na organizaci průzkumu nepřítele a schopnosti včas předat reálné podklady pro jaderné údery vykonavatelům (v našem případě raketovým útvarům a svazkům). To vyžaduje, aby všechny druhy průzkumu, zejména agenturní a vzdušný, pečlivě hlídaly všechny příznaky nasvědčující tomu, že nepřítel se chystá k protiúderu (protizteči). Přitom je důležité včas zjistit přesun a přeskupování jeho operačně taktických prostředků jaderného napadení, které nepřítel bude uskutečňovat k zabezpečení rozvinování a činnosti protiúderného uskupení. Podaří-li se to, budou vytvořeny dobré podmínky pro úspěšný boj s prostředky hromadného ničení nepřítele. Totéž platí i o zjištění záloh nepřítele (protiúderného uskupení).

Nejefektivnější je ničit je ještě v prostorech soustředění, na nakládacích stanicích, v místech odpočinku atd. V těchto případech jaderné údery způsobí nepříteli takové ztráty, že není schopen další bojové činnosti. Výsledek tohoto úspěchu se zdárně projeví i na tempu útoku.

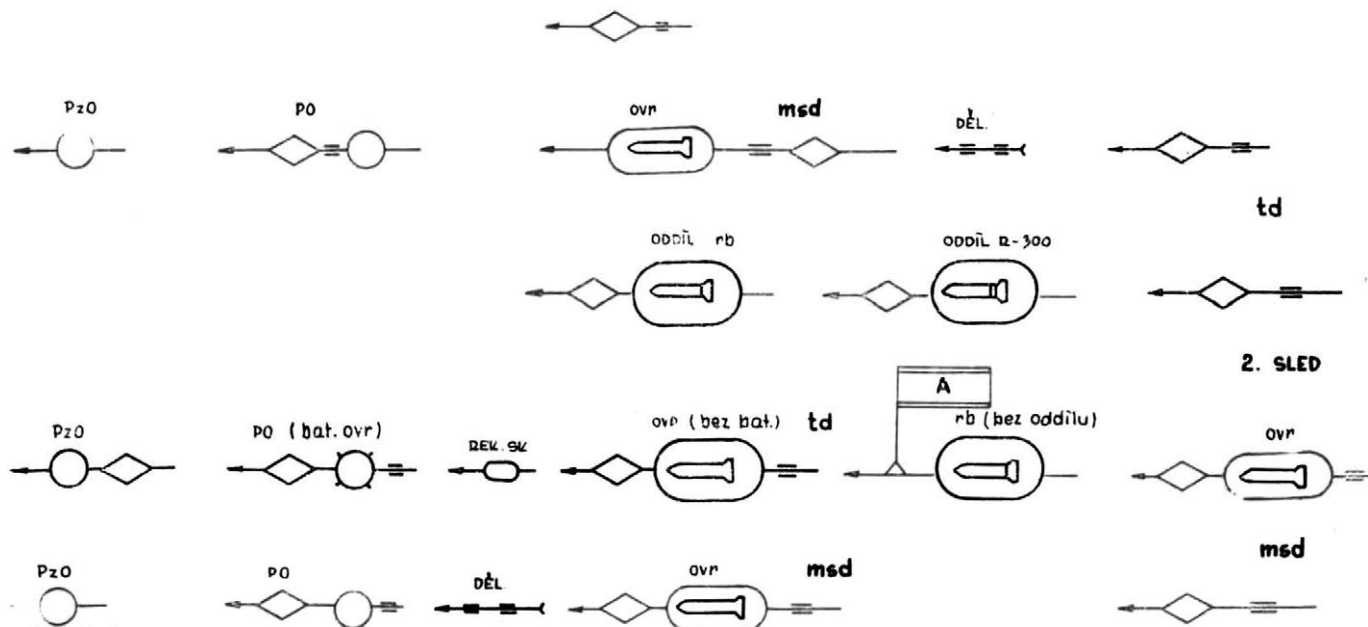
Poněkud složitější a méně efektivní je boj s protiúderným uskupením na pochodu. Zde je třeba důkladně zvážit, kdy a kam provést raketový jaderný úder. Účinek jaderné nálože může totiž často být nahrazen anebo jej dokonce předčí klasické prostředky letectva. Nejvýhodnější bude „kombinovaný úder“, tzn., že letectvo vede úder klasickými prostředky na různá místa a vytvoří tak podmínky k efektivním jaderným úderům.

Nepodaří-li se nám úspěšně ničit nepřítele ani v prostorech soustředění ani na přesunu, potom jsou nejpříznivější podmínky k jeho zničení na čáře rozvinutí. Jestliže u prvních dvou případů prováděly jaderné údery hlavně prostředky operačně taktického významu, potom v tomto případě budeme ničit vojska nepřítele především taktickými prostředky společně s palbou dělostřelectva.

Další činnost a úkoly raketového vojska se nebudou lišit od normálních podmínek bojové činnosti.

S C H Ě M A

ROZMÍSTĚNÍ RAKETOVÝCH JEDNOTEK V POCHODOVÝCH PROUDECH ARMÁDY S PŘEDVÍDÁNÍM STŘETNÉHO SRAŽENÍ

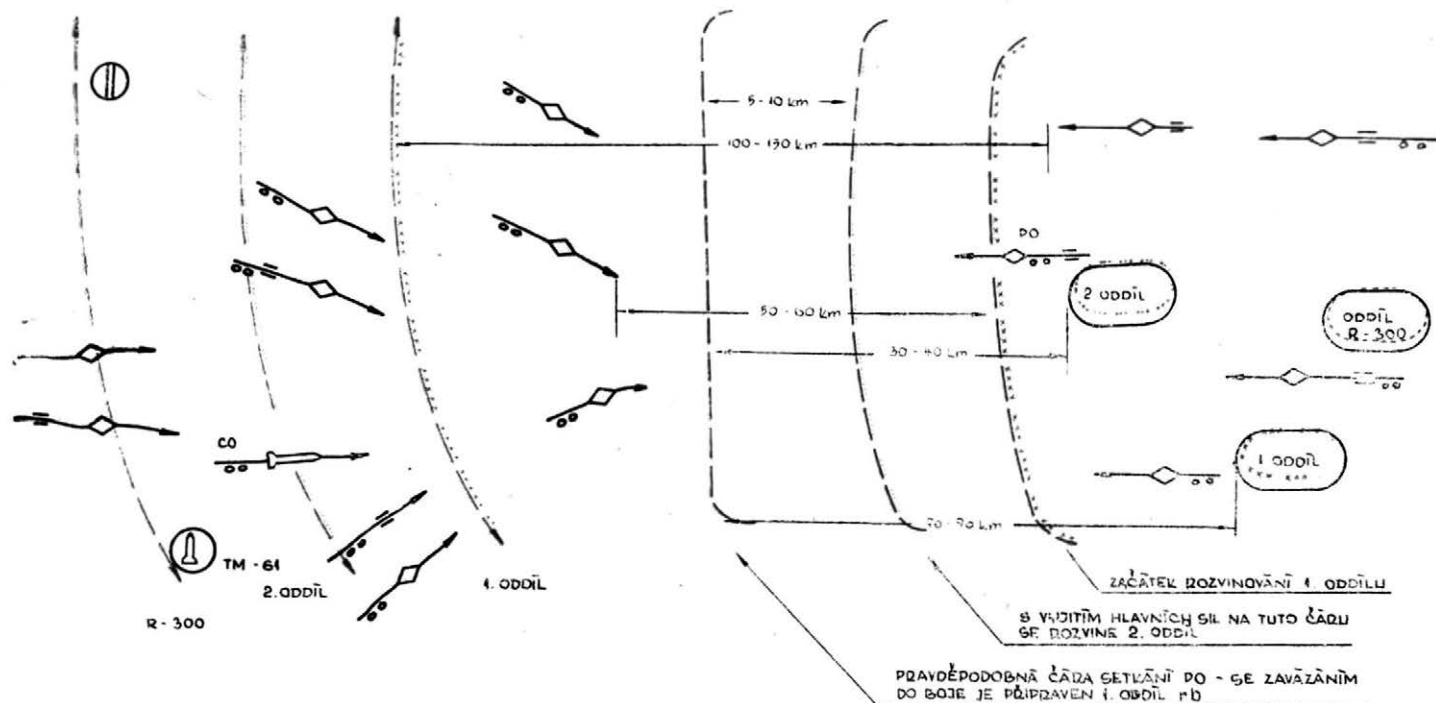

Poznámka:

Raketová brigáda se může přesunovat po jedné nebo dvou samostatných osách na úrovni hlavních sil armády. Oddíly taktických raket se zpravidla přemísťují na čele hlavních sil divízi. Jednotlivá odpalovací zařízení taktických raket se mohou přidělovat předsunutým oddílům.

S C H Ě M A

ROZVÍNOVÁNÍ RAKETOVÝCH JEDNOTEK VE STŘETNÉM SOUŽÍ

Poznámka:

1. rozvinutí se plánuje tak, aby byla zabezpečena připravenost částí jednotek brigády s východem hlavních sil nepřítele na maximální dálku střelby (1. oddíl).

2. rozvinutí (2. oddíl) je účelné plánovat při vyjití našich vojsk k nepříteli na vzdálenost 30 — 40 km. Je-li armádě přidělen oddíl R 300, rozvine se buď společně s 1. oddílem a nebo i dříve. Oddíly taktických raket se rozvíjejí s hlavními silami divizí.